

BAJAI ÚJSÁG

Nemzeti Múzeum
Bajai Könyvtára

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 280 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

Leáldozóban a szociáldemokrácia napja

Állandóan csökken a szakszervezeti tagok létszáma

Payer Károly, a szociáldemokrata szakszervezeti tanács főtársa nyilvánosságra hozta a szakszervezetek 1929. évi működéséről szóló jelentését, amelyben lehangoltan állapítja meg, hogy a szakszervezetek taglétszáma az utolsó esztendőben is további apadást szenvedett, s közel 11 százalékkal csökkent a járulékot fizető tagok száma, amennyiben az előző évi 124,378 taggal szemben az utóbbi esztendőben már csak 110,704 volt az összes szakszervezetekbe tömörült tagok száma.

Payer a kivándorlást, a gazdasági viszonyokat, a munkanélküliséget hozza föl az apadás okaként, de egy szóval sem említi meg arról a föltartóhatatlan nagy lelki átalakulásról, ami ellenálhatatlan erővel vonja ki az embereket abból a szervezetből, ahol csak lélekmérgezés folyt, s ahol hitelenné akarták tenni a hívót, hazafiatlanná a haza hí polgárait, embergyűlölökké azokat, akik szeretettel tekintettek embertársaik felé. A jóra való munkások kijózanodása állandó folyamat. Megundorodtan a kútmérgeztől, vágyunk a tiszta levegő, egy tisztultabb nézetű világ után.

A jelentésből közöljük az alábbi adatokat:

Az 1928. év végén az összes szervezett munkások száma 124,378 volt, az 1929. év negyedik negyedében pedig 110,704. A legnagyobb taglétszámú szakszervezetek: a vasmunkásoké 27,923 az építőmunkásoké 10,470, a famunkásoké 8097, a nyomdászoké 6898, a magántisztviselőké 6703, a kereskedelmi alkalmazottaké 3813, a bőrripari munkásoké 3763 és a szabóké 3304 taglétszámmal. Legtöbb női tagja 2622 a magántisztviselők szervezetének, 2345 a vasmunkásokénak, 1998 a könyvkötőknek, 1653 a nyomdászoknak, 1105 a textil munkásoknak és 876 a szabóknak van. Megjósolja Payer Károly, hogy az 1930-as évben a szakszervezetek tagvesztése az elmúlt évinél is sokkal súlyosabb lesz, Payernek az utóbbi véleményével teljesen egyetértünk. Már cikkünk elején mondtuk, hogy így lesz. A fél milliót meghaladó létszám helyett ma már csak százezernyi tag, de bizonyos, hogy ebből is tekintélyes százalék azok száma, akik lélekben már rég elszakadtak az Istent, hazát nem ismerő szociáldemokráciától, ha ennek következményeit nem is vonták meg, de azzal a kifejezett ténnyel, amit már száz és száz megtekinttek, hogy külsőleg is elszakadtak attól a szervezettől amelytől szívük és lelkük már ugyanis régen idegen.

Madarat tolláról . . .

Wild József vesztüket érző ellenfelei piszkolódo és ostoba anonim levelek tömegével árasztják el kerületét

Az a hadjárat, melyet a regőcei választókerületben Wild József hivatalos jelölt ellen jelentéktelen emberek mögé fuvó hatalmas és nemzetromboló erők indítottak, egy újabb undorító szeméttvirágot produkált. Névtelen levelekkel és táviratokkal árasztják el a kerületet, melyekben el akarják hitetni a választókkal, hogy Wild József gyilkosság vádjá alatt áll, mert a háboruban, mint vezérkari tiszt, egy cseh konyhakocsi vezetőjét lelőtte. A levelek és táviratok — lehet-e e fölül kétség — nincsenek aláírva. A felelősséget értük senki sem vállalja. Orgyilkosok, mióta a világ áll, mindig az éj sötétjében dolgoztak.

Nem is lenne érdemes foglalkozni ezzel a szennnyel, — ha nem kellene attól tartani, hogy az a remzetbomlasztó munka, amely politikailag tapasztalatlan és féktelen becsvágyuk által elvakított, talán jóhiszemű személyeket használ fel eszközül, végzetes módon befolyásolhatja ezer és ezer derék magyar polgár lelkét és gondolkodását. Ezért van szükség arra, hogy elmondjuk az igazi történetet azoknak az eseményeknek, amelyek a világháború első évében egy viharos éjszakán a Lemberg—Przemysli visszavonulás örült forgatagában az egyik legfontosabb átkelési pontnál lejátszódtak.

Az 1914-es lengyeli visszavonulás alkalmából a hadvezetés már tudta, hogy az orosz áttörés azért sikerült, mert az áruló cseh csapatok az oroszokat több helyen lövés nélkül áteresztették.

De jelentések érkeztek a hadvezetéshez arról is, hogy a csehek gyalázatos árulásukban még ezen is túlmennek: egyes cseh osztagok ugyanis arra is vállalkoztak, hogy az osztrák-magyar csapatok menekülése alkalmával a hidakat készakarva megakasztott és a hidon keresztbeállított járművekkel, lőszer- és tréncsikkal, valamint konyhakocsikkal eltorlaszolták. Természetes, hogy abban az esetben, ha a cseh árulóknak ez a terve sikerült volna, katonáink ezer és ezer számra pusztultak volna el az üldöző orosz lovasság kardcsapása alatt, vagy kerültek volna hadifogságba.

Az osztrák-magyar hadvezetés tehát minden fontos átkelési ponthoz egy vezérkari tisztet rendelt azzal a feladattal, hogy a cseh árulást okvetlenül megakadályozza.

Igy került az egyik fontos hidhoz Wild József, vezérkari százados. A csapatok súlyos sebesültjeiket magukkal cipelve egy darabig a legnagyobb rendben vonultak át a hidon és már-már úgy látszott, hogy az egész visszavonulást sike-

rül fennakadás nélkül lebonyolítani, amikor egyszerre egy cseh konyhakocsi nyilvánvalóan készakarva úgy állt keresztbe a hid előtt, hogy a hid kijáratát teljesen elzárta. Menekülő csapatok, ágyuk és sebesültek egyre nagyobb tömege torlódott fel a hid mögött, mert az utvonalon majdnem az egész Auffenberg-hadsereg özönlött visszafelé. Wild József mikor látta, hogy az üldöző orosz csapatok tüze már a hidat söpri és minden pillanat késés az egész Auffenberg-hadsereg katasztrófáját jelentheti, a legenergiusabban ráparancsolt a cseh konyhakocsi vezetőjére, hogy tegye szabaddá az utat, mikor pedig az erre megtagadta az engedelmességet, Wild lelőtte az árulót, nemcsak azért, mert ezzel ezer és ezer derék magyar és osztrák katonát életét mentette meg, hanem azért is, mert ez egyenesen kötelessége volt és helyében minden mást tiszt ugyanígy tett volna.

Hogy ez így van, azt az bizonyítja legjobban, hogy ez az eset 1914-ben történt, ez eset után a háboru tehát még négy évig tartott és Wild Józsefet a katonai hatóságok ezért nemcsak felelőségre nem vonták, hanem a legkínzóbb beosztásokat kapták, így hosszabb ideig volt gróf Tisza István miniszterelnök, majd a német császár mellé beosztva, Károly király trónraléptekor pedig őt, a fiatal vezérkari századosot bízták meg azzal, hogy a király politikai irodáját vezesse.

Mindezek után felmerül tehát az a kérdés, hogy hogyan lehet az, hogy a háborut követő szomorú korszakban Bécsben egyszerre csak gyilkossággal vádolják Wild Józsefet azért, mert hét évvel ezelőtt a világháború egyik legkatasztrófásabb napján odaküldött egy cseh árulót, ahová annyi ezer derék katonánknak büntetlenül kellett elmennie a halálba.

A magyarokat nagyon egyszerű. Mindenki tudja, hogy akkor, amidőn Magyarországon vörös pestis uralkodott, az emigrációban levő Bethlen István egyik legbizalmasabb embere és az ellenforradalom vezérkari főnöke Wild József volt. Ezt a bünt neki megbocsájtani a vörös patkányok, amíg él, nem fogják. Fel is használták minden alkalmat arra, hogy őt láb alól eltegyék, vagy legalább is lehetetlenné tegyék. Ennek a bosszuhadjártnak az egyik fejezete volt az, mikor a vörös Bécsben a menekülő magyar kommunisták által befolyásolt hatóságok a háboruban elkövetett „gyilkosságok” miatt vádakot emeltek mindazok ellen a tiszték ellen, akik az ellenforradalmi mozgalmakban részt vet-

tek. A Bécsben élő rengeteg cseh közül persze, hogy akadtak az egykori árulókkal rokonszenvező és mellettük vallomást tevő tanuk, de ha ez nem akadt, a magyar vörös patkányok mindeneképp bécsi barátai egy-kettőre teremtettek tanukat, akik tájtétköz-szájjal vallottak azok ellen, akik uralomra kerülésüket meghiusították.

Minden gondolkodó ember azonnal át kell, hogy lássa ezeknek a vádakkal rosszindulatu ostobaságát. Senki sem fogja elhinni, hogy Tisza István, Vilmos császár és Károly király olyasvalakit türtek volna meg környezettükben, akihez egy ilyen vádnak csak az árnyéka is fér. De továbbmenve: a gyilkosságot Európa minden állama egyformán bünteti, tehát azt, akit Ausztriában gyilkossággal vádolnak, azt Magyarországon, vagy bárhol másutt is felelőségre vonják, ha a vádnak csak legkisebb alapja van.

Ami pedig azt a szemenszedett ostobaságot illeti, hogy Wild Józsefnek a mandátum azért kell, hogy ezáltal mentelmi jogot kapjon: mindenki tudja, hogy hasonló vádak alól, ha azok helytállóak, a mentelmi jog sem mentesít, de másrészt köztudomásu, hogy Wild az előző négy évben nemcsak hogy nem volt képviselő, hanem ezen időszak alatt átlag minden hónapban egyszer Bécsben járt, ha tehát egy felelőségre vonásnak az anonim levél piszkálódásai értelmében helye lett volna, az már régen megtörtént volna.

Mindenesetre jellemző az anonim levelek nem ismeretlen gyártóira, hogy az egész ugynevezett „bűnpör” anyagát szóról-szóra kiirták titkos barátjuknak, a vörös Népszavának egy hat év előtti számából. Madarat tolláról, embert barátjáról — és eszközeiről.

— Nem emelik a tanárok szolgálati idejét. A napokban hírek jelentek meg arról, hogy a középiskolai tanárok szolgálati idejét 35 esztendőről 40-re emelik és hogy a heti 20 órát is 24-re szaporítják. Illetékes helyen e híreket koholmányoknak jelentik ki.

— A kisajátítás után megkezdik a Kamarásduna rendezését. A közelmúltban ismét felszínre került a városfejlesztési probléma, a Kamarásduna kotrásának terve értesülésünk szerint a legjobb uton halad. Az illetékes városi hatóság, ha a kisajátítási engedély megérkezik és a nyert új területeket birtokába veheti, vagy ha az érdekeltségekkel sikerül megállapodást létesítenie, a munkát azonnal megkezd. Természetesen először a száraz, jobbára kubikos munkáról lehet szó. Ezeket még ebben az évben akarják megkezdni. A kotrás munkájának megindítását a vizállás fogja meghatározni s azt az új torkolattal fogják kezdeni.

Jugoszláv mozaik

A zentai főgimnáziumot megszüntette a diktatura tavaly s a szegény zentai tanulók azóta kénytelenek Szabadkára vonattal átjárni, hogy ez mily barbar intézkedés, ennek jellemzésére elég arra rámutatni, hogy a vonat fél 6 órakor hajnalban indul, úgy, hogy a tanulónak már legalább fél 4 kor fel kell kelni Szabadkára fél 7-kor érkeznek be a vonat, a gimnáziumigazgató azonban nem engedi be a gyerekeket a gimnáziumba, úgy, hogy azok 8-ig az utcán csatangolnak. Elképzelhető, mily káros hatással van ez a gyermekek egészségére. Most mozgalom indult meg, hogy valamely társadalmi egyület, vagy a város nyisson meg egy megfelelő helyiséget, ahol a gyermekek fél 7-től 8-ig tartózkodhassanak.

352-en iratkoztak be a szabadkai jogi fakultásra. Az emelkedett jogi nevelési elveket, melyek az intézetnél kifejezésre jutnak, kitűnően illusztrálja a fakultás egy negyedéves hallgatójának nyilatkozata. Az illető ugyanis a szabadkai törvényszék előtti büntügyi tárgyaláson — hol azért ítelték el, mert egy urileányt az utcán harmadmagával megvert — kellő tisztelettel azt kérdezte az elnöktől, hogy az ítélet előtt, vagy után kell-e felelőnek az ítélet ellen?

Szabadka város közgyűlése 5 évi adómentességet adott a dobrovolyácoknak. A város nyakig uszók az adósságban, s így a határozatot csak az a nyomás indokolja, hogy a dobrovolyácok kijelentették, hogy akkor se fizetnek, ha nem kapnak adómentességet. Aminthogy 1925 től a mai napig egy parát sem fizettek.

A szabadkai közegészségügyi viszonyok rejtőnön lezültek. Csak a multkorjában tartóztattak le tilos műtét miatt két orvost, akik közül az egyik öngyilkos lett, hogy büntetését elkerülje, most meg dr Klein Endre orvost tartóztatták le ugyanazért. A vizsgálóbíró ugyan szabadon bocsátotta, — azonban a vizsgálat folyik ellene.

Jugoszláviának 201,058 állami alkalmazottja van, ami 13,893 főnyi emelkedést jelent az előző évvel szemben. Ezeknek fizetése összesen 5,550,501,975 dinárt tesz ki, azaz az évi költségvetés 41,58 százalékát.

A Bata cipőgyárnak Magyarországon való letelepedése ellen ország-szerte tiltakoznak az érdekelt körök. Nem úgy Jugoszláviában, ahol 7 város verseng, hogy melyiké legyen Hometos, azaz Bata. Monostorszeg most döntő lépésre szánta el magát: a volt közbirtokosságból 380 hold földet megvett s ezt felajánlja Bata-nak, hogy monumentális cipőgyárát ott állítsa fel.

Bácsfeketehelyen az evangélikus egyház mult hó 26 án ünnepelte 100 éves fennállását Scherer Péter lelkész vezetésével.

Ujvidéken az ott letelepedett cigányok napról-napra követték el a próbát és nagyobb gazságait. A rendőrség erre megengedte, hogy vajdát válasszanak, azzal a feltétellel, hogy ez felelni fog minden kihágásért és vétségért. Es csodák-

csodaja a lopások mintegy viráztüresre megszűntek. Ez a siker annyira meglepett a rendőrséget, hogy a másik 250 főnyi cigányes-

portnak is megengedte, sőt rávette őket, hogy vajdát válasszanak s az ítélkezzék a romok felett.

A kormányzó kézírata Ernszt Sándor népjólati miniszterhez az inségakció kibővítéséhez

Horthy Miklós Magyarország kormányzója kéziratot intézett Ernszt Sándor népjólati miniszterhez a téli inségések megsegítésének további szervezése ügyében. A gazdasági válság — úgymond a kormányzó kézirat — szükségessé teszi a társadalom legszegényebb összefogását. Az inségjárulék nem elegendő, hanem önkéntes hozzájárulások is szükségesek, hogy a nélkülözők nyomora enyhíthessék. A társadalom ki is vette ebből a részét, de a segélyre szorulóknak nagyszáma a további összefogást sürgeti. A kormányzó Ernszt Sándort bízta meg a társadalmi tevékenység megszervezésével és fölhív mindenkit, hogy tehetsége szerint adakozzék.

A tanítónőképző Szent Imre előadásának műsora

November 3 án, szombaton délután fél 6 órakor a bajai tanítónőképző ifjusága nagyszerűen megrendezett látványos színművet mutat be a zárdában. Ringelhann Béláné hangulatos, érdekes darabját a Hajnali harangot pazar kiállításban a legapróbb részleteiben is gondos összejátekban hozza színre a már eddig is sok színpadot produkáló intézet. A négyfelvonásos szép színműben pompás korhű díszletek és költséges jelmezek fogják a szereplők ugyancsak hatásos játékát még hatásosabbá tenni. A fiatal kis művésznők nemes igyekezete és egyéni bája magával ragadja a kellemesen meglepett közönséget. Az előadás nagyon szép lesz s a sikerén fáradhatatlanul dolgozik a rendezést végző tanári kar.

Bevezetőül dr. Gonczlik Kálmán apátplébános, intézeti igazgató ünnepi beszéde vonja magára a figyelmet.

A Hajnali harang szereplői. István király: Mirk Margit, Gizella királynő: Schilling Mária, Imre herceg: Pásztor Erzsébet, Gellért: Krikovszky Gizella, Michaela bizanci hercegnő: Köbling Teréz, Herma, Ajtony leánya: Lángh Margit, Csanád vezér: Mérey Erzsébet, Ilona István testvére: Varga Irén, Urseoló Péter: Bessenyoí Elvira, Adelheid, Judit, Kinga ispánkisasszonyok: Horváczy Mária, Vargits Klára, Kiss Magda, Apor Ispán: Puskás Lily, a somogyi gyula: Géczy Ilona, Béda ispán: Tantos Olga, Szabolcs vezér: Geiger Katalin, Konrad, Günther német urak: Hantos Amália, Szabó Mária, Vazul, Teophán, Antenor bizanci követek: Eszély Gizella, Listyevity.

Ilona, Ispánovics Anna, László levente: Klászán Rózi, Constancia udvarhölgy: Budai Ilonka.

Kürtösök: Ehmann Klára, Hollós Mária, katonák: Emperl Kató, Morava Erzsébet, Rovó Zsuzsa, Szlama Anna. Felvonás közben zongorán játszanak: I. felvonás után „Magyar riadó” nyolc kézre játszó: Droll Márta, Schiingér Izabella, Trapl Izabella, Czetthoffer Erzsébet. II. felvonás után Király induló előadja: Léh Irén, Depinyi Erzsébet, Ehmann Ottilia, Szorentinyi Margit. III. felvonás után Ünnepi induló: Hofbauer Mária, Törköly Rózi. Belépődíj nincs. Műsor megváltás és ruhatár 1 pengő. Az előadást vasárnap délután megismétlik.

Panaszos levél

Az alábbi panaszos levelet kaptuk. Sok panasz hangzott már el a bajai közönség pontatlansága miatt, de hiába, — közönségünk nem tudja megtanulni azt, hogy az esti 8 óra nem fél 9 kor kezdődik. A Sauer hangversenyt is 8 órára hirdette a rendezőség, de 8-kor még mutatónak is alig egy-két ember lézengett a teremben. Fél 9 kilenc is elmúlt, mire a közönség gyülekezni kezdett, s fél 9-kor kezdeni lehetett volna, a művész el is foglalta helyét a zongora mellett, de a közönség jó része még cihelődött, — egyik-másiknak akkor jutott eszébe ügyes bajos dolgait elintézni, össze-vissza járkáltak a teremben, a székeket tologatták, a már ülőket fölzavarták, némelyike még csak a ruhatárban vesződött, úgy hogy közel öt percig kellett az

agg művészeknek a zongora mellett várni, amíg a közönség annyira elcsendesedett, hogy előadását megkezdhetné. Nem mondható egyébnek mint nagyfokú figyelmetlenségnek az idős urral, a világhírű művésszel szemben közönségünknek ez a viselkedése.

Talán a rendezőségben is hiba volt. Ha megírdettek volna, hogy az előadást 8-kor pontosan kezdik, s hogy az a tókat lezárják, úgy hiszem, hogy akkor a közönség idejében érkezett volna. Vagy ha nem — úgy a kintrekedtek okukak volna, s máskor pontosabbak lennének. Egyiknek kezdeni kellene. Vagy a rendezőség kezdje pontosan, vagy a közönség érkezék idejében. Így egymásra tologatják, s a vége az, hogy a pontos emberek félórát elvesztégetnek idejükből.

Aláírás.

Lebontják a Henger-malom közlekedést veszélyeztető kerítését

A Budapesti-ut felén a Henger-malom körül elhúzódó mintegy 10 esztendővel ezelőtt épített kőkerítés kezdettől fogva sok sok lehetetlenség okozója volt. A Viktória konzern bukása óta szünetelő malom előtt az utca egy erős kiszögélest képez s ezt a merész kanyarulatot az ügyetlen kerítés a forgalmas utvonalon közlekedők szeme elől eltakarta. A gyors iramban száguldó gépkocsik és egyéb járművek vezetői sokszor az összeütközés pillanatában vették észre a zembekerülő kocsit vagy gyalogost, úgy hogy a lehetetlen helyzet akárhányszor életveszélyes baleseteket is provokált.

A Budapesti-utnak ezen a szakaszán ezidőszent folyó utépítési munkák befejezése után, ami körülbelül egy héten belül már megtörténik, értesülésünk szerint a város intézkedik, hogy a malomkerítés területét felmondják. Ez azért történik, hogy a kerítést végre lebont-hassák s a biztonságos közlekedés további veszélyeit megszüntessék.

Szentistvánon összeírják a borokat, de már a jövő évi adókiivetéshez

A városhoz csatolt szentistváni kerületben napok óta igen ellenséges magatartás uralkodik. A városi hatóság eszközi a szokásos borösszeírást, ami a lakosság körében való-sággal forradalmi hangulatot vált ki. A borgazdák azzal érvelnek, hogy ők az idei esztendőre a borfogyasztási adót már szabályszerűen fizették, a borok összeírása rájuk nézve sérelmes.

Hogy az ügyre világosságot derítsünk megkérdeztük ezirányban az illetékes városi hatóságot. Az információ igen megnyugtató, a borösszeírás a következő esztendői adókiivetéshez szükséges és hogy azt épen most végzik, annak az az oka, hogy a borok összeírása mindig a szüret utáni időszakban aktuális. Azok a borgazdák, akik ez évi fogyasztási adójukat már megfizették semmi újabb adómegterhelést nem szenvednek. Aggodalomra tehát semmi ok nincs. A város méltányosságára vall az is, hogy az év hátralevő két hónapjára a közmunkaváltságot is elengedték. A pótdót természetesen a városi pótdót arányában leszállítják, a köveztvám és a helypénz szedése pedig már is megszűnt.

A világhírű

MERCEDES - BENZ

személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas- és Gépgyárak által gyártott
tehát

magyar gyártmányu MAVAG-MERCEDES-BENZ

teherautók, autóbuszok és különleges autók
vezérképvisellete és előadási központja:
Mercedes-Benz Automobil Rt. Bpest, IV. Váci-u 24
Körzetképviselő: Automobil Eladási Vállalat, Szeged, Dugonics-u. 3

Meghívó.

A bajai áll. tanítóképző-intézet 1930. nov. 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor az intézet zene-termében

Szent Imre ünnepséget

rendez, melyre tisztelettel meghívja a városi községet, hivatalait és Baja város társadalmát az

Igazgatóság.

Belépődíj nincs. A műsor ára 50 fillér. Önkéntes adományokat az Önképzőkör kulturális céljaira köszönettel fogadunk.

HIREK

— **Befejeződött a Szent Imre triduum.** Tegnap délután befejeződött a belvárosi plébánia háromnapos Szent Imre ájtatossága. A szentbeszédet mindannyiszor dr. Gonczlik Kálmán apátplébános mondta, aki hatalmas szónoklataival magával ragadta a közönséget. Szent Imre ünnepén a triduum hatására ezernél több ember járult a belvárosi templomban a szentségekhez.

— **A tanítóképző szent Imre-ünnepélye.** Lapunk más helyén közöljük a tanítóképző igazgatóságának meghívását a tanítóképzői növendékek szent Imre ünnepélyére. A bajai tanítóképző ünnepélyei mindig nagy közönséget vonzottak, mert mindig is kiváló műsor, művészi számok gyönyörködtették a közönséget. A vasárnap ünnepélyen adják elő dr. Sik Sándor költő és dr. Dohnányi Ernő nagyszerű jubileumi alkotását, a Szent Imre himnuszt.

— **200.000 pengő gazdasági vasutra.** A kormány 200.000 pengőt utalványozott Cegléd városának gazdasági vasut építésére.

— **Híres halottak.** Facta volt olasz miniszterelnök, akinek kezéből Mussolini átvette a hatalmat, meghalt. — Rudnay István, Trencsén megye utolsó magyar főispánja, elhunyt. — Debrecenben 95 éves korában meghalt özvegy Barkóczy Andrásné. A legendás nagvasszony tanuja volt a debreceni országgyűlésnapoknak és Kossuth ottani szereplésének.

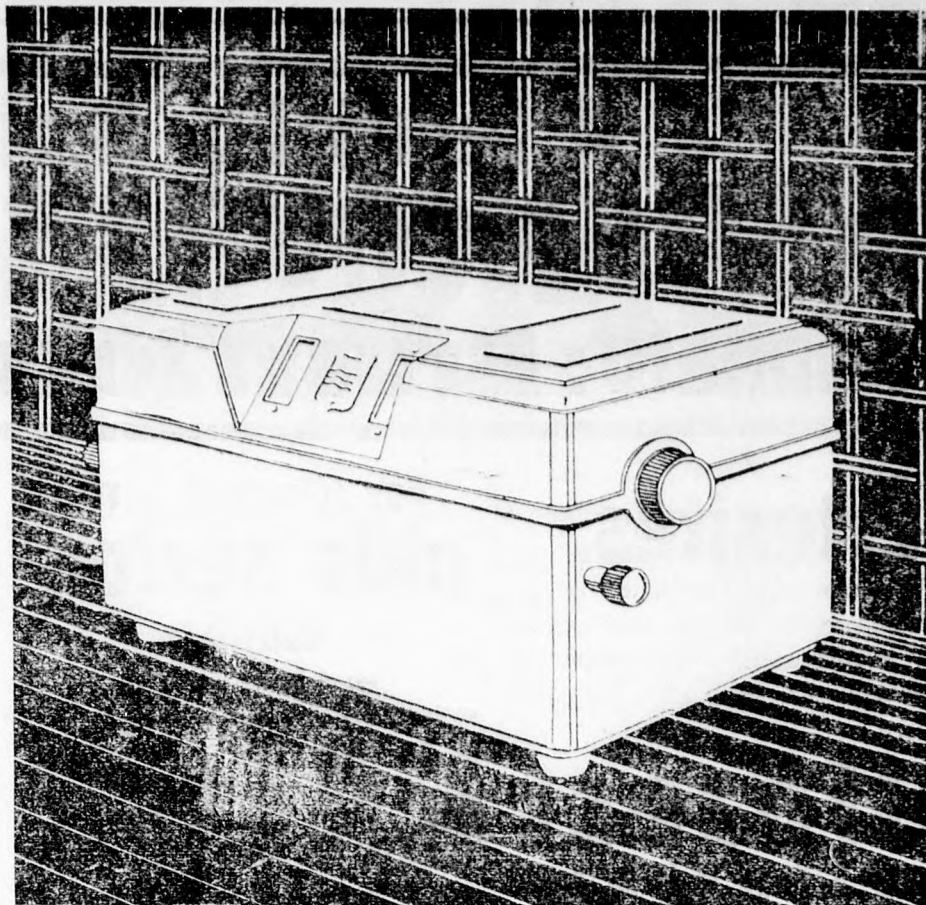
— **Sinclair Lewis nyerte el a Nobel díjat.** Sinclair Lewis amerikai író elnyerte a Nobel díjat. Az amerikai származású író 1885-ben született egyetemi tanulmányai végeztével riportert lett. Legnépszerűbb művei Babbit, Main street, Arrovsmith. Free air. Azonban valamennyi között legelterjedtebb az 1922-ben megjelent Babbit.

— **Az optánsek hazaköltözése.** A békeszerződés rendelkezése

szerint a megszállt területen lakó magyaroknak jogukban volt 1922. év július hó 16-ig választani maguknak hazát. A Jugoszláviában élő magyarok közül nagyon sokan optáltak Csonkamagyarországba. 3 nap óta nagy forgalom van Kelebián, mert az optánsok száza jönnek haza. Alkalmam volt egy optált szabadkai bunyeváccal beszélni, aki előadta, hogy most 60 család magyar jön Csonkamagyarországba haza. Ő, mint bunyevác, szintén ide optált. Mielőtt kijött volna 9000 dinár adót kellett neki kifizetni azon címen, hogy kereskedő volt. Soha életében sem ő, sem családjának egyik tagja sem volt kereskedő. Hiába fordult ügyvéd segítséghez. Meg kellett fizetnie a 90 dinárt. Más címenek még pár száz dinárt fizetett és most teljesen ki van fosztva. A vasutnál teljesített 25 évig szolgálatot és a szerbek minden nyugdíj nélkül bocsájtották el 9 évvel ezelőtt, hogy az oroszoknak és a szerbeknek helyet adjanak. Illetékesek szíves figyelmébe ajánljuk!

— **A Napkelet** novemberi száma rendkívül gazdag és igen változatos tartalommal jelent meg. Vezető helyen Szeged város polgármestere, Somogyi Szilveszter írt cikket „Szeged új korszaka” címmel. Németh László „A kétezeréves költő” címmel Vergiliusról, Kerecsányi Dezső pedig Kisfaludy Károlyról írt cikket a költő halálának száz éves évfordulója alkalmából. Török Sándor folytatja „Az idegen város” c. társadalmi regényét, Thury Lajos és Kilián Zoltán novellával, Mész László, Reményik Sándor, Paiffy István, Falu Tamás, Ilyés János és Dömötör Ilona költeményekkel szerepelnek. A bő kritikai rovatokban és szemlékben Eckhardt Sándor, Galamb Sándor, Juhász Géza, Németh László, Brabács Margit, Réley Tivadar és mások nevével találkozunk. Mutatványszámot díjazni kéri a kiadóhivatal Budapest, I. Döbrentei-utca 12.

— **A paprikapiac helyzete.** Október folyamán Magyarországnak mindkét nagy paprikatermő vidékén, Szegeden és Kalocsán megtörtént a

Én is Philips rádiót veszek!..

Az új Philips „Mestermű”

2531 teljesítménye a legkifinomultabb izlésű zeneértő számára is

elvezeti. A készülék ára 484 pengő.

Részletre is beszerezhető.

Philips jótállás és Service.

Kérjen leírást

termés betakarítása és így már képet lehet alkotni a piac helyzetéről. Szegeden a termés a katasztrófálisan nagy nyári szárazság folytán alig egy negyede a tavalyinak és mintegy száz vagonra tehető. Kalocsán normális években a termés fele szokott lenni a szegedinek, az idén több paprika termett, mint Szegeden, mert az ottani mély fekvésű földeknek több a természetes nedvessége. Mint száraz években történni szokott az idén a kalocsai paprika minőség dolgában is közelebb áll a szegedihez. A tavalyinál jóval csekélyebb termés dacára az üzlet vonzó volt és az árak alacsonyok. Legjobb minőségű és szemes paprika a szegedi piacon 32-33 pengő/kg-kint, a múlt év ugyanezen idő szakának 480 pengős árával szem-

ben. Szakmai körökben úgy ítélik meg a helyzetet, hogy még a jelenlegi csekély érdeklődés mellett is rövidesen érezhető lesz az új termései piaci készletek megcsappanása és akkor az árak megszilárdulására kell számítani.

Nem mindennapi alkalmat nyújtunk Önnek azzal, hogy naponta friss gyögytejsontát, válogatott extra sóttalan és világos árut, zsírtalanítva, a legnehezebb betegeknek orvosilag ajánlható szállítunk. Tegyen egy próbát! Üz. HENERÁRY ANTALNÉ és FIA fűszer és csemege kereskedők Baja. Telefon: 70.

Laptulajdonos Uj Elet nyomda r. t. Felelős kiadó és kiadóhivatal vezető

DR. MAMUSICH JÓZSEF.

U—R—A—N—I—A

1930. november 5-én, szerdán, 6-án, csütörtökön.

Egy test, két lélek

(DER ANDERE.) A Tera-United-Artists világfilmje 10 fejezetben.

Főszerepben: Fritz Kortner, Ed. Winterstein, Nagy Kató, Heinrich George, Oscar Sima és J. Falkenstein

A film német párbeszéddel, magyar magyarázó szöveggel van ellátva.

Ragyogó kíséző műsor!

Ragyogó kíséző műsor!

A legújabb, legjobb, legolcsóbb a FRANCOVILLA rádiókészülék

Kapható: **Bruszt József cégnél,** Baján, Szent István-tér 4.
Telefon: 255.

Értesítés.

Vanszerencsém tisztelettel értesítenéi Baja város n. é. közönségét, hogy augusztus hó 1-én Baján, a Mátéházi-u. 22. szám alatt egy jobb zsáneru

kifőzést nyitottam

ahol a legkényesebb igényeket is kielégítem, mivel a tengerparton 10 évig penzióm volt.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

Kovácsévics Zsigmond.
Mérsékelt árak!

Figyelem!

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Baján 28 év óta fennálló első

„Hattyu” Gőzmosodámba

elő állított **ing és gallért** Baján a legolcsóbban és legújabb módszer szerint tükör fényesen lesz előállítva. **Törés kizárva** gallér tisztítás drb.-kint 10 fillér, azonkívül mindenféle fehérneműt a legolcsóbban tisztítok és mindenféle fehérnemű tisztítás 8 napon belül el lesz készítve.

Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Maradok tisztelettel

Antal B.

Péter Pál-utca 1. a plébánia templom mögött.

**Ejjeli
szolgálatot tart**

reggel fél 8 óráig és vasárnap d. u. nyitva
nov. 3-tól nov. 10-ig

**Gyarmati Emil
Dr. Makray László**
gyógyszertára.

Egy jókarban levő plüs sezlon eladó.

Tóth Kálmán utca 36/c.

KALOR

akályhák királya
előnyösen
beszerezhető

UTRY-nál.

Telefon: 280. Erzsébet kir.-utca 38.

Elavult régi Rádióját

becseréljük

modern PHILIPS rádióra.

Rádió készülékek kedvező

részletfizetésre.

KÓKAY TESTVÉREK

rádió szaküzletében Baja.
(városháza alatt.)

VARRÓGÉP

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 11.

Csepel Varrógépek

hosszu és nagyon kedvező részletfizetésre.

A modern és divatos himzötanfolyam díjmentes tanítása

KÓKAY TESTVÉREK

Csepel varrógépek főlerakata BAJA. (Városháza alatt.)

Ha még nem vett kiváló önborotva pengét olcsón, úgy forduljon UTRY-hoz.

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon: 280.

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny — kiszolgálás melyet — adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek

legolcsóbban

nálunk étkezhet.

mert OLCSÓ árainkból külön kedvezményképpen (P. 1.50 es menüt kivéve.)

SEMMI

10% engedményt adunk költsége sem az érkezéskor, sem az utazáskor, mert szemben vagyunk a KELETI PÁLYAUDVARRAL.

Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban. PARK NAGYSZÁLLODA, Budapest, VIII., Baross-tér 10. (Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával.)

Sezlonok, matracok, szalon és uriszoba garniturák, mindenféle kárpitos áruk fizetési kedvezménnyel is kaphatók

SCHAFFLER MÁTYÁS

kárpitosnál, Gróf Zichy Bódog tér 1. (Hitel Bank alatt.)
Javitások és alakítások.

LAKY

Telefonszám: 375.

bérajátója
megrendelhető,
helyben és vidékre